

Előfizetési árak:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy óra	1 "
Egyes szám 4 kr.	

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek. Urutca 276. sz., hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólamlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,
Ferencz-József-tér,
Bauer-féle ház
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény
intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

M e g h i v á s.

Torontálvármegye szabadelvű pártja
1892. évi október 3-án délelőtt
fél 10 órai kezdettel N.-Becskeken
a kaszinó-épület kis termében pártgyűlést tart, melyre a szabadelvű pártnak tagjai ezennel meghivatnak.

A pártgyűlés tárgyai:

1. A pártszervezés kiegészítése.
2. Az időközben megürült tiszti állásoknak választás utján való betöltése.

3. Folyó ügyek.

4. Esetleges indítványok.

Kelt Zsombolyán, 1892. évi szeptember hó.

Csekonics Endre gr.,
a szabadelvű párt elnöke.

Az igazi béke.

Nagybecskerek, szept. 24.

Nem fájlalhatjuk eléggé az a sajnós kényszerűséget, hogy a magyar politikai közélet még mindig azon kezdetleges stádiumban vesztegel, ahol a középkor nehéz hagyományaiént ránk maradt, igazán kulturállamokban már rég gyökeresen megoldott, mindörökre elintézett vallásfelekezeti konfliktusok veszik igénybe a nemzet idejét, erejét.

Aldatlan, meddő az a harc, mely a nemzet legjobb erőit egymásután való küzdelemre fegyveresi, úgy, hogy

bármelyik győzzön, végeredményében csak maga a nemzet lesz a vesztes.

És még valaki: a magyar állam, mely ebben a felekezeti háboruban a legkönnyebb szerrel elveszitheti mindazt a presztizsét, amit 25 év következetes, szabadelvű politikája által szerzett magának.

Ezért a legdrágább kincsünkért remegve kísérik aggódó figyelemmel a „kulturharcz“ fenyegető részének minden egyes lépését; mert megvagyunk győződve, hogy valahányat ez a sötét daemon előre lép, ugyanannyit kénytelen az állam hátrafelé tenni.

Há! Istennek, még nem tartunk ott, a hol az ellenségeskedés tetleges megkezdéséről lehetne szó, még csak a hadüzenetet megelőzni szokott tüzetváltások, kölcsönös tüntetések járják, melyektől azonban mind a hadviselő felek erejére, elkeseredésére, valamint a mérközésből eredő károk mérvére legalább megközelítőleg következtetni lehet.

A mi helyzetünk meglehetősen komplikált.

A katolikus klérus támad egy törvényt, melyet a protestánsok védelmeznek.

Mivel a megtámadott fél tulajdonképpen maga a törvényt alkotott állam, az ő tekintélye és hatalmi súlyának kell eldöntenie a viszályt.

Am ezen brennusi kard lathá vetése jelenti aztán az igazánczi kultur

harczot a katolikus klérus és az állam között.

Szóval, előáll egy olyan kelletlen rossz helyzet, melyre itt egyetlen jó magyar hazafi, egyetlen jó magyar katolikus sem vágyakozik.

Csak abban az egyetlen esetben nem lehetne meddőnek, hiábavalónak nevezni ezt a még kitörése előtt álló vihart: ha hogy dörgése, légrázkódtaása az igazi szabadelvűség diadalának válnék hirnökévé, előkészítőjévé.

A tiszáninneri református egyházkerület őszi közgyűlése az elkeresztelések kérdésével foglalkozván, olyan határozatot hozott, mely minden irányban megmutatja a tiszta, egyenes ösvényt az igazi béke fönntartásához.

Ezen nevezetes határozat lényege a következő alternatíva: vagy módosítassák az 1868. LIII. törvénycikk oly formán, hogy a vallásfelekezetek jogegyenlőségét teljesen biztosítván, senki által kijátszható, ignorálható ne legyen és így, lelkiismeretes, pontos végrehajtása ne ütközzék semminémű akadályba, vagy pedig hozza be az állam a kötelező polgári házasságot, összes tartozékaival egyetemben.

Ekkor meg lesz és pedig állandóan teremtve az igazi béke, mert az állam kiveszi a felekezetek kezéből a kulturharcz fegyverét.

A „TORONTÁL” TÁRGZÁJA.

Dal a szerelemről.

— Irta: Gáspár Imre. —

Kedves ifju, járva kelve
Csöndes estéken velem,
Kérdezed elandalodva:
Mi lehet a szerelem?

Óh! ki tudna rá felelni?
Csoda könyv a szerelem,
És regéinél — tudom — hogy
Nem lehet szebb semmi sem.

Gyönyörűek, hogy ha bennök
A kebel vigaszt talál,
Gyönyörűek, hogy ha bennök
Gyötrelem van, és halál.

Ez az élet, ez az álom,
Ez az egész ifjuság,
Ez az ábrándok sugára,
Ez a sir, a tulvilág...

Szép, mint a nap, hogy ha fölkel,
Vagy lenyugszik ormira...
Bár elhatna, elkisérne
Koporsónkig sugara!

Jó egy angyal még utadba,
S megtudod te hirtelen,
Mi az élet üdve, kínja,
A nagy érzés... szerelem!

Csak egy álmodt almodol majd,
Egy szót hallasz azután,
Int egy csalfa szem, s te bolygasz
Délbáb, lidércz után!

Elmerengesz, homlokodra
Mely borutlan, tiszta még,
Oda festi egy kicsiny kéz
A bú minden föllegét!

Nincs olyan nagy szenvedés már,
Üdv olyan mély, végtelen,
Nincs olyan fény, oly szegénység,
Álom, mint a szerelem.

És szeress, ha majd szeretni
Készti egy perc szívedet,
Boldogsága, vagy keserve --
A kérdésre... felelet!

Husz éves vagy, tiszta még, s jó,
Megvénülsz akkor talán,
És vétkezni tudsz egy démon,
Vagy egy angyal oldalán!

Álljon akkor oldaladnál,
Hogy ha van jó szellemed,
S mondja legforróbb imáját
Az anyai szeretet!

Bús szívemben iszonyú seb,
Nyitva még... emlékezem...
Ifjuságom fényes álma,
Dült szentsége... szerelem!

Az egészségügy forradalmairai.

I.

Maegöli.

A XIX. század nem hiába százada a fölvilágosodásnak, mert sok oly dolgot látunk meg világító fáklyájának fénye mellett, a melyekről bölcs lelkünk, — Hamlet szerint — nem is álmodott. Hiszünk a francia írónak, a ki kijelentette, hogy „minden zsaner jó, kivéve az unalmasat”; abban sem kételkedünk, hogy „a mi unalmas, az öl”, sőt arra is hitet tettünk volna, hogy „a mi, vagy a ki unalmas, az — halva született!” Szentül meg voltunk róla győződve, hogy ha nekünk valahol lenne a föld kerekéségén egy olyan emberünk, a kinek mi, — persze cserébe, — nagyon rosszat kívánunk, akkor azt azzal üjtük végkép agyon, hogy felolvassuk neki Klopstock „Messiás” című hőskölteményét! Ha még azt a vigaszt is elvonjuk ellenségünkötől, a mely e jeles epikai mű vallásos szelleméből merithető, akkor a magyar tudományos akadémia által jutalmazott tragédiák, ódák és bölcselmi művek elolvasására kárhóztatjuk a delikvenst; ha pedig, kiszámított kegyetlenséggel, — végvonaglásában óhajtunk gyönyörködni ellenségünknek, akkor még tovább megyünk: előfizetünk számára egy bizonyos kormányparti közlönyre, a melynek közjogi fejtegetései eddig is kitünő szernek bizonyultak az álomkóráság ellen.

Milyen sajtáságos a sors játéka, mily végtelen nagy Istennek irgalmassága, ki a

A kereskedelmi miniszterium államtitkára. Ő felsége a király — mint a „B. C.“ értesülése szerint már jeleztük — aláírta Reissig Ede békésmegyei főispánnak államtitkárrá való kinevezését a kereskedelemügyi miniszteriumba. Az erre vonatkozó legfelsőbb elhatározás s egyuttal Reissig Edének felmentése főispáni állása alól, a hivatalos lap legközelebbi számainak egyikében fog megjelenni.

Portugália — Bulgária ellen. Megemlékestünk táviratainkban a muszka kormány ügyes fogásától, a melylyel a Portugál követet használja fel Bulgária ellen. Az itteni orosz nagykövet ugyanis közölte a portával kormányának jegyzékét vagy táviratát, a melyben panaszt emel Stambulov fogadása és Djemal bejnek a filippopoliszi kiállításhoz biztosként kiküldetése ellen. E közlés hír szerint a pétervári kabinetnek Bulgária nemzetközi állását illető ismert nézeteire és Bulgáriának a hatalmak részéről való el nem ismerése tényére támaszkodik. Továbbá az a hír, hogy a kérdéses közlés abban a célzásban kulminál, hogy az orosz kormány pénzügyi követeléseit tekintet nélkül fogja a porta ellenében érvényesíteni, ha ez nem szűnik meg Bulgáriában a dolgok illetén állását batorítani. A porta köreiben e dologról mélyen hallgatnak, úgy, hogy a közlés alakja felől sem tudni bizonyosat. A diplomáciai körökben azt tartják, hogy e lépéssel orosz részről Ferdinánd fejedelemnek a szultán részéről leendő esetleges fogadtatását eleve is meg akarják hiúsítani, mert a mint mondják, Stambulov bolgár miniszterelnök Konstantinápolyban tartózkodása alatt a fogadtatás érdekében nem egészen siker nélkül járt közbe. Az ember nem is hibetné, hogy e két oly egymástól távolos geográfiai fogalom, Portugália és Bulgária valamiképen egymás mellé kerülhet!

Apróságok.

(Caprivi jelszava. — Kolera-titok. — A 32. gyalogezred. — A király Visegrádon.)

Az unitus Németország kancellárja módosítja az unitáriusok jelszavát

Az unitáriusok szerint: „Egy az Isten“, Caprivi szerint: „Egy a császár“.

Igazsága is van abban Capriviának, hogy Németország csak azáltal lett nagygyá, hogy

rosszat jóra változtatja s a rossz szándék fáján a jótékonyaság gyümölcseit fakasztja! Maegéli urnak kellett születnie annak bebizonyítására, hogy a ki bennünket unat, az tulajdonképpen olyan kedves és jó cimboránk. áldott jöltevünk, mint a ki biztos kézzel beolt valami kór ellen. Az ásitás, — hangzik a tudós doktor fölfedezése, — jót tesz a tudóknak s ha Budapest birodalmi és szétváros hatósága jó szívet ajánlja a kolera ellen a vesepecsenyét, piros bort és a csinos kis svábhgyi tuszkulomok szerzését, Maegéli arról biztosít, hogy a tudóbjok csálhatatlan orvossága nem egyéb, mint minél többet és minél nagyobbakat ásitani! Ásitani és ismét csak ásitani! Ásitani reggel, ásitani este és ásitani „ob schön, ob regnet“, mert ez növeli a tudók erejét és épességét! Az ásitás, az elálmósodás forrása pedig az unalom lévén, az idézett közmondások ezentúl kétségtelenül így fognak hangzani: „Minden zsáner rossz, kivéve az unalmasat“ és „az unalom feltámaszt!“ Eddig az volt az elbizakodott emberek véleménye, hogy „nem unatkozom, mert senki sem unat!“

Az orvostudomány Maegéli ur felfedezése után egészen új stádiumba fog jutni s szorosabb összeköttetésbe kell lépnie az irodalommal. Egy akadémikus poétának, a ki, — mint a királyfiak trónjukat, — öröklött isteni jogon nyeri el a m. tud. Akadémia által versekre kitűzött pályadíjakat, már is tiszteletbeli tagja néhány orvostudományi

ott eddig mindég csak egy ember parancsolt.

Csak hogy ennek az egynek a neve — Bismarck volt.

Budapestről eddig csupán két koleraesetet vallanak be.

Ha nem ösmernők kormányunk szabadelvű irányzatát, azt kellene hinnünk, hogy itt is a muszka-jelenet ismétlődik. Ott a kievi kormányzó felhívta az orvosokat s kijelentette, hogy „Kiebben nem volt, nincs és nem is lesz kolera.“

Az orvosok belenyugodtak ebbe a parancsba, a kolera azonban — nem.

A „Mária Terézia ezred“ részéről tagadják, hogy Ő Felsége nem lett volna megelégedve a gyalogsággal s hogy az ezredben az alkoholizmus elterjedt volna. Az alkoholt tehát alkoholmánnak nyilvánítja s egyuttal kurtavaszt ígér a legénységnek, ha ezt a szójátékot valaki megcsinálni meri

Ő Felsége Visegrádon vadászik s a legjobban érezi magát.

Talán a hajdan nagy alakjai, dicső királyaink szellemei lengik körül fejedelmi utódjukat s vele együtt üzik a nemes vadat.

Örvend az erdő, hogy ismét láthat fejedelmi alakot rengetegében.

És örvend a nemzet, hogy királya szívesen időzik hű népének körében.

(—)

HIREK.

A rendkívüli városi közgyűlés nem, mint tegnap tévesen jeleztük 20-án, hanem a hó 26-án lesz. A rendes közgyűlés pedig 29-én fog megtartatni.

Dessewffy Sándor püspök fogadtatására nagyban készülnek Aradon. A püspök érkezése napján a házak zászlókkal lesznek feldíszítve. — A fogadó bizottság részére mintegy 30 magánfogató áll rendelkezésre. A „Fehér kereszt“ nagytermében a püspök tiszteletére rendezendő bankettre igen szép számmal történnek a jelentkezé-

gyesületnek, mert az ő ódái menten kipuhtatják még a tudóvész bacillusait is! Az orvos urak eddig hidegvizgyógyintézetekbe, enyhébb éghajlatok alá küldözték pácienseiket. Oh, ezentúl nem így lesz! Az orvos figyelemmel fogja kísérni a parlamenti tárgyalásokat s lesznek kikeresett szónokai, a kiknek meghallgatására elküldi a betegeit. Ezek meg ezer ásitás biztosítandja a kura sikerét. Figyelmeztetjük azonban a mélyen tisztelt orvos urakat, nehogy azt az időpontot válaszsák ki pácienseik számára, mikor Horánszky Nándor beszél, ez a vállalkozó birkozó, a ki sikra száll a parlamenti Massonok és Robinettik ellen, mert ez az élvezet annyi ásitással találja járt, hogy a kísérlet végzetessé váhatik a páciensre. Szent István király ünnepére ezrével tolongnak a fővárosba a jó vidéki atyafiak. Fogadni merünk, hogy tudóbjosok vannak közöttük, a kik a nemzeti színházba sietnek, hogy ott „Szent István király“ előadásán jótékony ásitásokban részesülhessenek. Ilyen alkalom a vidéken nem találkozik!

Budapest Maegéli tanár urat minden késedelem nélkül diszpolgárrá választhatja meg, sőt az Akadémia-utczát, a melyben, — általános vélemény szerint — legtöbb ásitás szülemlik, akár a nevével is nevezheti el. Maegéli egészen rászolgál a kitüntetésre, mert fölfedezése után egész Európában keresni fogják azt a helyet, a melyen a legtöbbet lehet ásitani. A nyári Budapest

sek. A minoriták kolostorában a házfőnök három szobája van berendezve a püspök számára. A bérmálási ceremónia vasárnap és hétfőn a templomban és templom főbejárataival szemben felállítandó tűzoltóságban lesz végrehajtva. A bérmálendő ifjúság csak tegnap vette igazán ostrom alá a plébániahivatalt. Révfalvy Manó plébános délig mintegy 400 bérmálendőnek állított ki bérmaczedulákat. Az összes bérmálendők száma jóval meghaladja a három ezret. A minorita lelkiatyák két nap óta folytonosan a gyóntatással vannak elfoglalva.

Kinevezés. A magy. kir. igazságügyi miniszter a nagykikindai kir. törvényszékhez jegyzővé Kun Gergely törökkanizsai járásbírósi aljegyzőt nevezte ki.

Az őszi löversenyek iránt rendkívül nagy az érdeklődés megyszerte s a siker fényesnek ígérkezik. A nevezések, melyek holnap záródnak, egyre érkesnek s így nagy és érdekes mezőnyökre van kilátás. A versenypálya belépti díjjait a bizottság a következőkép állapította meg: tribünpáholy 12 frt, tribünülés, egyszerű smind placque 3 frt, ülés a padokon, az első sorban 1 frt, a többi sorban 80 kr. Állóhely 20 kr.

Utcasöprési mizériák. Mikor a fővárosban a színházi előadások véget érnek s a színházlátogató közönség tódul a keresési és a hatvani utcákra végig, abban a pillanatban megjelenik a jól avizált utcasöprő had s akkora működést visz végbe, hogy a járókelők nem tudják, vajon az orrukat, szájukat oltalmazza-e inkább az óriási füstfölegek ellen, vagy pedig a ruháikra gondoljanak. Bizonyára telefonnal értesítik az utcasöprőket a függönyök legördültéről, hogy ki-ki részesüljön az utcai por élvezetében. Nagybecskerekben nem lévén állandó színi idény, más időpontot kellett kieszelni a publikum mulattatására. Itt az esti órákban, 6—7 óra táján vonul ki az elegáns közönség, hogy a főut arasznyi corsóján tegyen egy kis sétát, vagy pedig a cukrászda előtti ligetben tartson diszszemlést az előtte elvonuló szépségek sorai felett. Mi természetesebb tehát, hogy a port ilyenkor kapjuk meg, mert a budapesti utcasöprők példá-

bizonyára ilyen hely s ezentúl szokatlan mérvben szaporodik majd az idegenek forgalma. Ez lesz a tudóbjosok kedvenc városa, az a hely, „a hol unatkoznak.“

Miután érzem magamban, hogy kissé inklinálok a tudóbjosokhoz, majd esentúl jobban megválogatam a barátaimat. Eddig azt hittem, hogy — egy másik tudós fölfedezésének hasznait élvezendő — eltétetem magamat a Mont-Blanc csucsán szervezendő emberkonzerváló intézetbe s jégen maradok vagy husz esztendeig, a mi alatt a tudó baktériumok is kivesznek belőlem. Nem, most egyébre határoztam magamat, pusztán csak arra, hogy társaságot cserélek. Eddig ugyanis kerestem a szellemes embereket. Rögtön szakított mindenkivel, a kinek ajkáról valaha szójáték, vagy aperçu lebbent el. Nekem ugyan ne csevegjen, ne adomázzék, ne causeurkodjék senki, mert én — ásitani akarok. Keresni fogom ennek következtében a m. t. Akadémia tagjainak barátságát s a hány titkos dramairó, vagy lyrai költő ismerősöm van, azokat mind provokálom legujabb műveik előadására. Ez lesz aztán a fejedelmi ásitozás! Ha pedig még ez sem használna, életem nagyobb részét azzal töltöm el, hogy utazni fogok a hazai vicinális vasutakon. Csak ez az egy van még, a mi unalmasabb az akadémikusoknál, titkos dramairóknál és lírai költőknél!

ján kapva
pen ez idő
kora port
lamenti
primadon
sem akar
nyelhetün
sőt — ha
czasöpré
akár —
röl p. o.
hogy a s
mukból a
ben a po
jük megs
éppen jó
alább nem
szólja el
hölgyek
utczasöpr
még roko
pedig az
Budapest
divik, ez
lészen, a
idejéből ve
régibb irat
„por és
a hazafiu
kell az elle
nak. A po
hamut s a
illető tényez
filiszterek s
például a ha
söprés idejé
gésükből az
utczasöprő
a portban
fiatal és ne
sör, még r
emlékeztess
hogy „grau
tesszük, ne
majmoljuk
fortra törek
balgák, hog
munkáját sz
ják el. Telá
működő szor
zettel, hogy
mellett den
Mert hiszen
kum finnyas
— Utcas
vihogása ha
gések, csen
tánczoltatna
gény maczk
utcza köve
mondja:

Nem is ca
mert bozon
ugyan nem
a medve ne
nak, a mely
ez a publiku
ifju, mikor
dolog, mind
maczkó elől
Az, hogy ne
göny majmo
öt magát „M
csul hé, h
jom ugrik, a
ember a gaz
mint a menn

ellenállást tanusít. A szint is nagy könnyűséggel felveszi és a lugos terpentín behatása iránt változatlan marad. E találmány nagyfontossága elvitatlan. Megjegyzendő még, hogy jelentéktelen dolog, hogy minő fanemet használunk, minthogy a vegyileg olvasztott fatermék alkatára nézve nem mutatja az egyes fanemek természetes különbségeit.

—x— **Külső használatra.** Testrészek fájdalmai, csuzos és köszvényes bajok és mindennemű gyuladások a „Moll-féle francia borszesz“-szel gyógyíthatnak biztos sikerrel. Egy üveg ára 90 kr. Szétküldés naponként utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és k. udv. szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszer-tárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ö gyári jelvényével és aláírásával. 4

Irodalom és művészet.

— **A tatai gróf, Eszterházy Miklós,** kinek első sorban köszönhető, hogy az „Ember tragédiája“ külföldi színpadokon is előadásra került, folytatja a megkezdett művet. A Madách remekét lefordította angol és francia nyelvre és előadta Londonban és Parisban. Személyesen jelen lesz a bemutatókon és a kiadásokra 50-50 ezer forintot szán.

Táviratok.

A király Visegrádon.

Budapest, szeptember 24. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ő Felsége a legjobb hangulatban folytatja vadászkirándításait Visegrádon, hol már mintegy negyedfele óta nem volt. Tegnap Lipót bajor herceg is részt vett a vadászatban. Délután két orakor érkezett meg az udvari vonat Nagymarosra. A király vadászruhát viselt s rendkívül üdén nézett ki. Vidáman beszélgetett az üdvözlőre megjelent urakkal s egyes parasztokat is megszólított. Erre gyalog ment a dunai propeller-állomáshoz, mely átvitte Visegrádra. Ő Felségét nagy tömeg üdvözölte. A király az erdészeti lakba szállt Lipót főherceggel egyetemben; ebéd után ismét vadászni mentek. A magas vadászokat szerencse kísérte, mert a király óriási és igen ritkán látható, tizenhat agancsu szarvast, Lipót herceg pedig két tizenégy agancsu szarvast lőtt. Este kivilágítás volt Visegrádon. Ma is vadászat van, este visszajönnek Godóllőre.

Budapest, szept. 24. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ő Felsége a ma reggeli vadászatán két szarvast, Lipót herceg egy szarvast lőtt. Este a várromokat kivilágítják. Tegnap este Ő Felsége a kapuban várta a vadászatról hazatérő Lipót herceget.

— Lipót, kiáltott felé.

— Két szarvast lőttem, felelt a herceg.

— Bravó, felelt a király. Én, sajnos, csak egyet, de az gyönyörű példány!

Minisztertanács.

Budapest, szept. 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A miniszterelnöki palotában ma délután 2 orakor minisztertanács volt, mely a jövő évi költségvetés megállapításával fog-

lalkozott. A költségvetés még kedvezőbb a tavalyinál, noha a fölösleg nem jelentékeny.

Lemondott főispán.

Budapest, szept. 24. (A „Torontál“ ered. távirata.) Zsilinszky Mihály, Csongrádvármegye főispánja beadta lemondását.

A bányász sorsa.

Budapest, szeptember 24. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A tokodi új kőszénbányában lenn a tárnában Benes Résző bányászt az úgynevezett csilla agyonzuzta. Rövid idő alatt a második szerencsétlenség, mely emberéletbe került.

A kolera.

Budapest, szeptember 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Sürgönyileg jelentik, hogy Hamburgban tegnap óta 199 megbetegedés és 64 haláleset fordult elő. A német császári pár 10.000 márkát küldött a hamburgi segély-bizottságnak.

Budapest, szeptember 23. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ma érkezett táviratok szerint hivatalosan jelentik, hogy Podgorzeben tegnap reggel 8 órától ma reggeli 8 óráig nem fordult elő kolerabetegedés, Krakóban egy fordult elő. — Parisban tegnap 24 betegedés, 4 haláleset fordult elő.

Nagy tisztogatás Szerbiában.

Budapest, szeptember 24. (A „Torontál“ ered. távirata.) Belgrádból jelentik: A szerb belügyminiszter közösi pénztárak megvizsgálását elrendelte. Már sok hűtlenségi eset konstatalt, úgy hogy az összes közösi bírák letétele és sokak pörbefogása várható.

Pánik.

Budapest, szeptember 24. (A „Torontál“ eredeti távirata.) New Yorkból sürgönyzik: Itt egy az ünnepek alatt zsufolásig megtelt zsinagógában tüzilárma támadt. Az erkeletkezett óriási tolongásban négy embert agyonnyomtak, 12 megsebesült.

Közgazdaság.

— Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1892. szeptember 23. Hizott sertés árak: I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 klgrammon felüli sulyban) — — krig. Öreg közép (páronként 300-400 klgr. sulyban) — — — kr. Fialat nehéz (páronként 320 klgron felüli sulyban 45-45 5 krig. Fialat közép (pkint 251-320 klgr. sulyban) 45.5-46 krig. Fialat könnyű (páronként 250 klgrig terjedő sulyban) 47.5-48 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (pkint 280 klgron felüli sulyban) 42.5 — 43 kr. Közép (páronként 220-280 klgr. sulyban) 43.5-45 krig. Könnyű (páronként 220 kilogrammig terjedő sulyb.) 46-47 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kgr. felüli sulyban) 44-44.5 krig. Közép (pkint 220-260 klgr sulyban) 44.5 — 45 krig. Könnyű (pkint 220 klgrig terjedő sulyban) 45-46 krig. Sertéslétszám 1892. szept. hó 21 én volt készlet 137569 drb. 1892. szeptember 22-én felhajtott 940 drb. — 1892. szeptember 22-én elszállított 3511 drb. 1892. szeptember 23-án maradt készletben 134998 drb. — A hizottsertés üzletirányzata: kissé kellemesebb.

REGÉNY-CSARNOK.

Az emberi fenevad.

(La bête humaine.)

Regény.

— Irta: Zola Emil. —

ELSŐ FEJEZET.

(4-ik folytatás.)

— Mondd, mennyi idős voltál, mikor es történt?

— Minek folytatná a harcot, gondolá Severine; egész élete függött attól. Erős munkás kezeivel ki fogja tepni testéből a szívet. Átható kérdéseire eszmélet nélkül a felelemtől és a gyalázattól, elbeszélte neki mindent. Szavai oly halkán jöttek ki ajkán, hogy alig lehetett hallani azokat. Borzasztó féltékenysége folytonos tápot adott dühének és fájdalmának. Kényszeríté Severinet, hogy a dolog legcsekélyebb részletét is mondja el Fülét csaknem oda tapasztá a szenvedő asszony ajkaira, öklét folyton fentartá s az mindig kézen volt lehullani a boldogtalanra.

Egész doinvillei élete elvonult szemei előtt, egész gyermeksege, ifjusága. Az a hallatlan dolog a park egy sötét lugasában, vagy a kastély valamely rejtett korridorában történt? Valjon már akkor megvolt a terve az elnöknek, midőn neje meghalt és midőn a kertész leányát mint saját gyermekét magához vette? Az esemény kétségtelenül akkor történt, midőn a kertészleány kinőtt a babaruhából. És később, midőn Severine, mert vele szemlesütés nélkül beszélni és midőn minden kívánságát teljesítette és ur-nőnek ismerte el őt maga fölött, ezzel akartván kárpótolni a boldogtalan? Oh ez a piszkos, ez a nyomorult ősz, ki hagyta magának a nagyatyát illető hízlegéseket kiszolgáltatni, miközben napról napra figyelemmel kísérte a kis leány növést, testének fejlődését óráról-órára és aztán már nem bírta bevárni, míg a gyümölcs megéri.

Roubaud mely hangon szólt:

— Ismételd, mennyi idős voltál.

— Midőn tizenhat és fél éves voltam.

— Hazudsz.

— Hazudni? Miért most már? Vallai reszkettek a mérhetetlen fájdalomtól és gyöngeségtől.

— Es hol első izben?

— La Croix de Maufrasban.

Vontatottan szólt, ajkai rángtak és szeméből sárga sugár fénylett.

— Es lett következménye?

Severine néma maradt, azonban a földről újra felemelkedett, mire mondá:

— Ugy sem fogsz hinni nekem.

— Beszélj, — tehát semmi következménye nem lett?

Severine fejrázással felelt. Így volt ez a legjobban.

Férje azonban nem elégette est meg, az eset legaprólékosabb részleteit is tudni akarta. Közönséges, sőt durva szavakból álltak kérdései. Severine összeszorította fogait és csakis a fej igenlő vagy tagadó bólintgatásaival felelt.

De a részletek semmiféle bővebb felvilágosítást nem nyújtottak, sőt homályosabbá tették a helyzetet. Roubaudból ismét kitört a féltékenységi düh.

A dühtől részegen emelte fel reá munkában edzett ökleit, melyekkel a waggonokat toltá hajdan.

— Atkozott! Kedvese voltál!... Kedvese voltál!

E mondat ismétlése csak növelte dühét. Minden egyes mondas után egy ökölcsapás hullott a nőre, mintha e szavakkal bele akarta volna kékiteni a nő testébe.

— Szeretője egy ősz embernek! Te gyalázatos! Kedvese voltál... kedvese voltál!

A harag elvette hangját, a szavak süvöltve jöttek ki az ajkán. Most hallotta először, hogy neje, az ütések alatt védi magát e szóval: nem. Más szót nem talált

a védelemre is meg. Ez tette Roubaud

— Valló

— Nem

Felragadt

teremtést,

husva rárípa

— Valló

A nő felh

kitá magát

tett. De

Roubaud és

asztal közel

hogy as a f

az asszony

ugy hogy

léleketeket

szembe név

zasztó jelen

a Dauvergne

a zongora

hogy senki

küzdelem

énekelt, mi

nálta teljes

— Valló

A nő ne

gatott.

— Valló

agyonütök

Agyon fo

képzetben

verő kesre

látni vélte

kinyújtá ér

erre erőt ve

gel a válas

felelé:

— Na, ha

kén!

Egy borz

vallomása

ily

olyan volt.

baud arczáb

lannak tünt

tudott volna

bele vágta

hajánál fog

a mely szék

E

Egy a

fiatal embe

Javad

Sáraf

(457-4.3)

Mely

tanácsa az

levő fasor

esetleg a

dékozik.

Felhi

kik ezen f

miszerint a

tok ponto

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

a védelemre, ha ezzel életét menthette volna meg. Ez a rövid védelem még dühösebbé tette Roubaudot.

— Valld meg, hogy kedvese voltál!

— Nem és nem.

Felragadta az ágyból, megrázta a gyenge teremest, aztán fejét a saját szemé elé huzva ráripakodott.

— Valld meg!

A nő felhasználta ezt a pillanatot, kiszakította kezét a szőnyegből és az ajtó felé sietett. De épp oly gyorsan előtte termett Roubaud és forgatta öklét a levegőben; az asztal közelében leütötte az asszonyt, úgy, hogy az a földre esett. Aztán megragadta az asszony haját, felcsavarta a balkezére, úgy hogy mozdulni sem bírt. Szó nélkül, lélekzeteket visszafojtva bámultak így, szembe nézve, feke a földön. És e borzasztó jelenet közben letről felhallatszott a Dauvergne kisasszonyok éneke és nevetése; a zongora raja szerencsére olyan nagy volt, hogy senki sem hallhatta a szobában lefolyt küzdelem zaját. Claire gyermek dalokat énekelt, míg Sophie a zongorakíséretet csinálta teljes erejéből.

— Valld be!

A nő nem mert nemet mondani, hallgatott.

— Valld be, hogy kedvese voltál, vagy agyonütél.

Agyon fogja ütni, ezt már látta Severine képzetben. Onkéntelenül az asztalon heverő kére gondolt. A penge villogását is látni vélte már, már azt is hitte, hogy férje kinyújtá érte karját. A gyávaság érzete erre erőt vett rajta. Bárgyu egykedvűséggel a válasz kihatásával nem tudva törödni, felelé:

— Na, hát úgy van és most hagyj békén!

Egy borzasztó tekintet következett. Ez a vallomás ily egykedvűen — hangoztatva, olyan volt, mintha villám ütött volna Roubaud arcába: ez lehetetlennek, felfoghatatlannak tünt fel előtte. Ily alávalóságot nem tudott volna hinni. Megfogta a nő fejét és bele vágta az asztal egyik lábába. Azután hajánál fogva végig vonzolta a szobában, a mely székben megakadt, azt feldöntötte

testével. Valahányszor fel akart tápázkodni a nő, egy-egy öklötessel visszalökte a földre. Lélekzete elállt, fogait összeszorította, mint vadállat, mint örült tombolt a harcban. E közben a feldöntött asztal oda esett a kályhára. Haj és vér oda tapadtak az étszékény egyik sarkára. A mint a nő kissé lélekzethez jött, megtörve az ütések és veréstől, ismét ott találták magukat az ágy szélén, hol előbb szerelmeskedtek. A férj éppen úgy tartotta a nő vállait, mint előbb. Mind kettő hallgatott. Alantól még mindig hangzott az ének, a zene, hol erősebben, hol lassabban, vegyülve vidám nevetéssel.

Egy lökessel Roubaud feldobta Severinet az ágyra és az ágy falához szorította. Térdén maradt előtte. A nő felső teste kiszabadult. Roubaud végre tudott beszélni. Most már nem kímélte az ütéseivel a nőt, csak a kérdéseivel, égvén a vágytól, hogy mindent megtudhasson.

— Tehát oda adtad magad neki, gyalázatos! Ismételd nekem, mire való voltál te ennek a vén férfinak... Mennyi idős voltál, mikor ez történt?... Nagyon fiatal, nemde nagyon fiatal!

Egy rettenetes könyzapor, fájdalmas csuklások megakadályozták Severint a feleletben.

— Ordög és pokol, fogsz e felelni? Nos,

ugye, még nem voltál 10 éves se, midőn felköltéd a vágyat az öregben. Ezért neveltetted hát téged előkelő hölgy gyanánt, hogy így könnyebben hajolsz gyalázatos akarata felé. Azt mondom, beszélj, mert újra kezdem.

Severine csak sirt, egy szó sem jött ajkaira. Roubaud felemelte kezét és egy arculcsapás hangzott. Es történt háromszor és ugyanannyiszor intézte hozzá a kérdést:

— Akkor hát mért jöttél hozzám feleségül? Te istentől elrugaszkodtál! Mily nyomorulttá tettél engem. Az elitelt nők a fogházban nem oly bűnösök, mint te vagy. Te engem megvetettél, tehát egy csöppet se szeretted? Hallod! mért vétetted el magadat általam?

(Folyt. köv.)

Nyilttér.*

Fekete, fehér és színes damaszt selymeket méterenként 1 frt 40 krtól 7 frt 75 krig (38 különböző fajtában szállít) egyes megrendelt öltönyökre, vagy egyes végekben is postabér- és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Mintak postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. (30, -33)

Van szerencsénk a vevőinkkel tudatni, hogy kőolaj gyártmányaink képviselőjét és állandó be-rakó helyét

Wechsler és Darvas

szállító cégére bízunk, hol folyton nagy készlet áll vevőink rendelkezésére. Bővebb felvilágosítást a képviselő cég nyújt.

(422—10 6)

Magyar Petroleum-Ipar-Részvény-Társaság Budapest.

* Az e rovat alatt közöltéert nem vállal felelősséget a szerk.

Dr. Brájjer Lajos fel. szerk távollétében a szerkesztésért felelős: Jurkovic Aladár, főmunkatárs.

H i r d e t é s e k.

Kerestetik.

Egy a jegyzői teendők minden ágazatában jártas fiatal ember nálam azonnal alkalmazást nyerhet. Javadalmazása évi 400 forint.

Sárafalva, 1892. évi szeptember hó 17-én.

(457—4.3)

Seeler László, jegyző.

Hirdetmény.

Melylyel közzétetik, hogy Nagybecskerek város tanácsa az utcák és utaknak befásítása és a már meg-levő fasorok kiegészítése céljából a folyó évi őszzsel, esetleg a tavasszal 2000 drb szép akáczfát venni szándékozik.

Felhivatnak ennél fogva azon faiskola tulajdonosok, kik ezen famennyiség szállítására vállalkozni hajlandók, miszerint az eziránti ajánlatukat az árak és egyéb adatok pontos megjelölése mellett folyó évi október hó

10-ig alólírott polgármesteri hivatalhoz beküldeni sziveskedjenek.

Nagybecskerek, 1892. évi szeptember hó 16-án.

(451—3.2)

Krsztics János, polgármester.

691. k. i. sz. 1892.

(458—3.3)

Árverési hirdetmény.

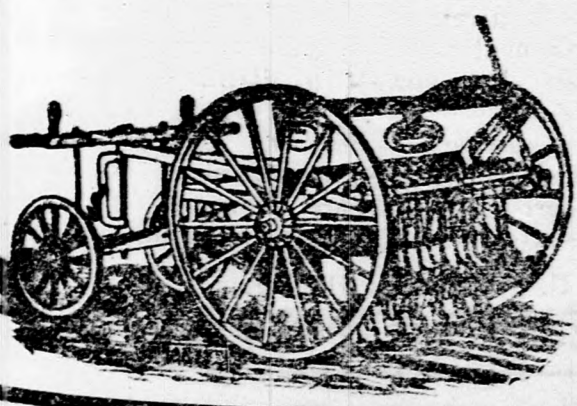
A községi képviselő-testület törvényhatóságilag jóváhagyott határozata folytán Begaszentgyörgy község-házában, a község tulajdonát képező, a község-házi ház-sor átellenében fekvő területből kihasított házhelyek és volt urad. kertészlak üvegházzal folyó évi október hó 9-én d. u. 2 órakor tartandó szóbeli nyilvános árverésen örök áron eladatni fognak.

Mire a venni szándékozók tisztelettel meghivatnak azzal, hogy az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a község jegyzői irodában megtekinthetők.

Begaszentgyörgy, 1892. évi szeptember hó 18-án. Schiller Lipót, jegyző. Beierlein János, bíró.

Schlick-féle vasöntőde és gépgyár részvénytársaság BUDAPESTEN.

Gyar és irodák: VI. KERÜLET, KÜLSŐ VÁCZI-UT. (91—18.15)
Városi iroda és raktár: PODMANICZKY-UTCZA 14. — Fiók-raktár: KEREPESI UT 77.

Gőz- és járgánycséplő-készületek, számos első díjakkal kitüntetett szab. Schlick-féle 2 és 3 vasu ekék, mélyítő- és egytetemes acél-ekék. eredeti Schlick- és Vidats-féle egyvasu ekék. talajmivelő eszközök. valamint Schlick-féle szab. „Haladás” sorbavetőgépek. Takarmánykészítő gépek, daráló, őrlőmalmok és mindennemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai kévekötő és marokrakó arató-gépek és fűkaszálo-gépek szállító mezei vasutak stb. Előnyös fizetési feltételek. — Legjutányosabb árak. — Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

Rothmiller Tivadar.

Rothmiller Tivadar.

Rothmiller Tivadar.

Női divatáruk.

Két elsőrangú bécsi női divatáru czég bizalmából azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy ezeknek árúiból helyben dus választéku bizományi raktart tarthatok, a mi által a t. cz. közönség legfokozottabb igényeit is kielégíthetem.

Hogy a t. hölgyközönség ezen árúk kitünő és izléses kiállításáról, valamint azok szoliditásáról magának meggyőződést szerezhessen, azok megtekintését b. figyelmébe ajánlom.

Küiönös figyelembe ajánlom **Párisi divatdarabok** (bécsi vámjelzéssel ellátva) és pedig **őszi téli kabátok, esőköpenyegek, dolmánok, felöltők** stb. stb.

Végül ajánlom dusan felszerelt

uri- és gyermek-ruharaktáromat

valamint divatszöveiteimet mérték szerinti megrendelések számára.

Izléses kivitel és legolcsóbb árak.

Kiváló tisztelettel

ROTHMILLER TIVADAR,

női divatcikkek bizományi raktára, uri- és gyermek-ruharaktár
Nagybecskerek.

(429—10.3)

Rothmiller Tivadar.

!Pénz!

földekre és házakra
a legolcsóbb kamatok mellett

a legkisebb összegtől a legmagasabbig közvetítetik.
A visszafizetés tetszés és tehetség szerint történhetik.

Pontos és gyors keresztülvezetés felett mindenki meggyőződve lehet és szolgálak minden e szakmába vágó felvilágosítással bérmentve.

Együttal ajánlom magamat mindennemű állami és magansorsjegyek, arany és ezüst pénzek, idegen bankjegyek méltányos bevasárlása és eladására, nemkülönbén mindennemű szelvények beváltására.

(2-19)

Igervények minden huzásra.

Részletlevelek valamennyi sorsjegyekről.

I. nagybecskereki váltó- és bizományi üzlet

Kadelsburger L.

Kazánkő-ellenes vegyülek

állandó gőzgépek és kazánok
részére beszerezhető

KREMER FÜLÖP

építőanyag kereskedésében.

Nagybecskerek.

(253-17)

Használati utasítás ingyen.

Egy lakás

mely áll 5 szoba, konyha, stiből
azonnal vagy november hó 1-re kiadó.

Steigerwald Kornél,

(463-3.1)

Aradáci-utca, 1. szám.

KWIZDA JÁNOS FERENCZ,
ca. 40 kir. osztrák és magyar és román kir.
udv. szállító, korgyógyász
Korneuburg, Bécs mellett.

Évek óta kipróbált, fájdalom-
enyhítő házszer
köszvény-, esz-
es idegbán-
talmak-
nal.

KWIZDA-féle Köszvény-Fluid

Szives-
kedjék a
védőjegyre
figyelní s csakis
Kwizda köszvény-
fluidjét tessék kérni.
Kapható (53III-15.11.)
Kapható minden gyógyszerárban.

Ára 1/2
palaczk
1 frt.

Ára 1/2
palaczk
60 kr.

Tavaszi
gyógyítás
Nyári
gyógyítás
Őszi
gyógyítás
Téli
gyógyítás.

Legjobb
bedorzsoló
szer
köszvény
csúz
és minden
meghülési
betegségek
ellen.

MOLL SEIDLITZ POR

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestajbok, gyomorgörves, gyomorgégés, nyálk, széregedés, májbajok, vértolulás, aranyér és a legkülönbébb női betegségeknek. — Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt. — Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerárjaiban. MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. — Szétküldés naponta utánvét mellett. Két doboznál kevesebb nem küldetik. (11-35)

Elismerés MOLL A. urnak Bécsben.
Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívvelyes „Isten fizesse meg“-et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyűvé teszik.
Tisztelettel Steinko P. J., lelkesz Honnetschlagban.

Csak akkor valódi

ha minden dobozon a gyár-
jegy, egy sas és MOLL
A. sokszorosított czége
látható.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedorzsolási szer köszvény, csúz és a meghülés egyéb következményeinél legismeretesbb népszerű. — Egy ónozott eredeti üveg ára 90 kr. — Fő szétküldés Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, Bécs, I., Tuchlauben 9 sz. Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítetnek. Két üvegnél kevesebb nem küldetik. A raktárakban tessék határozatlan MOLL A. aláírásával és védőjegyével ellátott készítményeket kérni.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urnak Bécsben.
Kitünő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál.
Mély tisztelettel Hornof, lelkesz Micholupban.

Csak akkor valódi

ha mind egyik üveg MOLL
A. védőjegyét tünteti fel és
„A. MOLL“ feliratu óno-
zattal van zárva.

Nagybecskereken kapható Kellner J., Kovács S., Moczkovcsák D. gyógyszer. és Haidegger Ö. urnaknál.